

EEN DIEF IN UNIFORM

Dat de politie het in onze tijd niet breed heeft, zal de meeste mensen bekend zijn. Een paar jaar geleden nam de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken Guusje ter Horst maar liefst vijftienduizend handtekeningen van agenten in ontvangst, die aandrongen op een hoger salaris. Het was in hun ogen te gek voor woorden dat een vijftigjarige hoofdagent per maand slechts 1500 euro netto ontving. Kranten berichtten dat maar liefst vijftien procent van de ongeveer 57.000 politiemensen moest bijverdienen om het hoofd boven water te houden. Volgens de Politiebond waren veel agenten in hun vrije tijd actief als chauffeur, beveiligingsadviseur of rijinstructeur. Duizenden verkeerden in geldnood en sommigen hadden zich zo diep in de schulden gestoken, dat ze op hulp van het korps waren aangewezen. Er waren zelfs medewerkers overgeplaatst, omdat ze vanwege financiële problemen vatbaar waren voor corruptie en chantage.

Voor iemand die de geschiedenis van de Nederlandse politie kent, bevatten dergelijke berichten weinig nieuws. Ook in de negentiende eeuw moesten de dienders hard voor hun centen knokken. Dat dit af en toe flink uit de hand kon lopen, blijkt als we de handel en wandel van de negentiende-eeuwse politiemans Frederik Kusters nagaan.

Na eerst bij de marechaussee werkzaam te zijn geweest,

solliciteerde hij in 1842 naar de betrekking van veldwachter in het Zeeuws-Vlaamse Clinge. Hoewel hij over uitstekende referenties beschikte – zo zou hij onder meer een ‘sterk ligchaamsgestel’ hebben –, werd hij door de burgemeester gepasseerd. Die had liever geen protestante diender in zijn katholieke dorp en bovendien ging de voorkeur van de burgemeester uit naar iemand die bekend was met de plaatselijke bevolking. De uit Gelderland afkomstige Kusters mocht van geluk spreken dat er in hetzelfde jaar een baantje vrijkwam in het nabijgelegen Hengstdijk. Omdat hij in dat dorp echter te weinig verdiende om zijn gezin, dat inmiddels was aangegroeid tot vier kinderen, te kunnen onderhouden, solliciteerde hij al spoedig naar de functie van brigadier-veldwachter in Sas van Gent. Als brigadier zou hij driehonderd gulden per jaar verdienen en dat was beduidend meer dan de tweehonderd gulden die hij in Hengstdijk opstreek. Helaas voor Kusters ging de baan aan zijn neus voorbij. Kusters liet zich echter niet uit het veld slaan en in 1848 solliciteerde hij naar de functie van veldwachter in Kapelle en ditmaal had hij succes. Van de commissaris kreeg hij een uitstekend getuigschrift mee. Kusters, zo lezen we, “legde een bijzonderen ijver aan den dag en is van een uitermate goed gedrag.”

Het leek er in het begin op dat Kapelle met Kusters een veldwachter in huis had gehaald die voor zijn taak was berekend. Hij gold als een nauwgezet politiemans, straalde gezag uit en

was geliefd bij de plaatselijke bevolking. In 1850 wist hij zelfs een bende inbrekers die al enige tijd het platteland onveilig maakte op te rollen.

Het kwam dan ook als een donderslag bij heldere hemel, toen in 1850 uitkwam dat Kusters zich meermalen aan diefstal had schuldig gemaakt. Zowel bij de burgemeester als de plaatselijke geneesheer waren grote hoeveelheden peren ontvreemd en het gestolen fruit was aangetroffen op de zolder van de veldwachter. Voor de rechtbank in Goes ontkende Kusters in alle toonaarden dat hij de dader was of zelfs maar betrokken was bij de diefstal. De rechter geloofde hier echter niets van. Gaf de veldwachter zelf niet toe dat hij in financiële problemen verkeerde en dus een motief had voor de diefstal? Voor de rechter stond de schuld van de veldwachter dan ook als een paal boven water en hij kende geen mededogen. De veldwachter werd tot een gevangenisstraf van maar liefst vijf jaar veroordeeld.

Kusters werd opgesloten in de toren van het Goese stadhuis. Na een mislukte ontsnappingspoging werd hij in 1851 naar de gevangenis in Middelburg overgebracht. Vier jaar later stierf hij op 39-jarige leeftijd in de gevangenis te Woerden.

Ook voor Kusters' vrouw en kinderen had de zaak een trieste afloop. Beroofd van de enige kostwinner was het gezin veroordeeld tot de bedelstaf. Het armbestuur in Kapelle wilde het gezin slechts een aalmoes toestoppen als de kosten werden vergoed door de gemeente Hengstdijk, waar het gezin Kusters vandaan kwam. Hengstdijk vertikte dit echter en dwong de vrouw en kinderen terug te keren naar Zeeuws-Vlaanderen.

Of mevrouw Kusters daar rouwig om was, is niet waarschijnlijk. Wat had ze nog langer te zoeken in Kapelle, waar de bevolking haar ten eeuwigen dage zou zien als ‘de vrouw die getrouwd was met die wolf in schaapskleren’?

Albert L. Kort

Vakkundig onderhoud & reparatie:

- Aan alle merken auto's en (Britse) klassiekers
- Tevens APK en restauratie.

Verkoop:

- Nieuwe auto's en occasions.
- Bemiddeling bij aan- en verkoop auto's.

Specialisme:

- LPG inbouw en diagnose (ook kookgas).
- Originele Rover & MG onderdelen en accessoires.

Ad Akkermans Auto's B.V.

Fruitlaan 12-14
4462 EP Goes
www.a-goes.nl
Tel. 0113-276760

